

Az egészségkárosodás alapján ellátásban részesülők munkavállalása 2013

Lehet-e, és ha igen, milyen keresettel rokkantsági, rehabilitációs ellátásban, illetve egészségkárosodása alapján más ellátásban részesülő munkavállalót foglalkoztatni?

Veszélyezteteti-e ez az ellátás folyósítását, van-e tennivalója ilyen munkavállaló foglalkoztatása esetén a munkaadónak? Hogyan változnak 2013-ban a szabályok? Milyen átmeneti szabályok vonatkoznak a 2011-ben egészségkárosodása alapján rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban, vagy átmeneti járadékban részesülő személyek foglalkoztatására?

Melyek az irányadó jogszabályok?

A rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj, és az egészségkárosodott személyek szociális ellátásai 2012. január 1-től átalakultak a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvényben foglaltak alapján. E törvény 31–38. §-ai átmeneti szabályokat tartalmaznak a 2011. december 31-én ellátásban részesülő, az átalakulással érintett személyek ellátásáról és foglalkoztatásáról.

A korábbi szabályok alapján folyósított ellátások:

- rehabilitációs járadék,
- rendszeres szociális segély: a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Sztv.),
- rokkantsági járadék: a 83/1987.(XII. 27.) MT rendelet (Rjr.),
- baleseti járadék: 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.),
- családi pótlék: a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv. (Cst.),
- fogyatékos támogatás: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Ft.) és a 141/2000.(VIII. 9.) Korm. rendelet (Fot.),
- vakok személyi járadéka: 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet – 2003. március 1-től hatályon kívül.

Ami nem változott

A rehabilitációs járadék melletti kereset számítása során 2008. január 1 óta a korlátozás *minden nyugdíjjárulék fizetés alapjául szolgáló Magyarországon szerzett bevételre* kiterjed.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai melletti keresetszámítás 2012. január 1-től a pénzügyi egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem alapján történik.

2009. szeptember 1 óta a megszerzett jövedelmek számítása során külföldön szerzett jövedelmek is beszámítandóak, azaz

- a) a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó személy esetén EGT-államban;

- b) a szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezmény hatálya alá tartozó személy esetén – ha az egyezmény eltérően nem rendelkezik – a szerződő államban végzett keresőtevékenységet és ott szerzett keresetet, jövedelmet is – az igénylő nyilatkozata, illetve az ügyben hatáskörrel rendelkező külföldi szerv adatszolgáltatása alapján – figyelembe kell venni.

A munkaadót továbbra sem kötelezi jogszabály a megváltozott munkaképességű munkavállaló ellátása melletti kereset összegének figyelésére, ez az érintett munkavállaló érdeke és kötelessége.

A 2012. január 1-től a 2011. évi XCXI. törvény alapján megállapított ellátásokra vonatkozó szabályok

A 2012. január 1. napjától REHABILITÁCIÓS ELLÁTÁSBAN részesülő, korábbi III. csoportos rokkantsági nyugdíjasok és rendszeres szociális járadékosok az ellátásról szóló tájékoztató alapján bekövetkező felülvizsgálatról szóló döntést követő második hónap utolsó napjáig a 2011. december 31-én hatályos szabályok szerint végezhetnek kereső tevékenységet. Komplex minősítés keretében megállapított rehabilitációs ellátás mellett 2013. január 1-től legfeljebb heti húsz órában lehet kereső tevékenységet folytatni, az ezt meghaladó időtartamú kereső tevékenység ideje alatt az ellátás szünetel, azonban a rehabilitációs ellátás melletti keresetnek nincs korlátja.

Az átalakítás során vagy komplex minősítést követően megállapított ROKKANTSÁGI ELLÁTÁSBAN részesülő személyre közös szabály: a rokkantsági ellátásban részesülő személy három hónap átlagában legfeljebb a mindenkori minimálbér 150%-át keresheti meg ellátása folyósítása mellett. Ezt a szabályt először a 2012. június 30. után megszerzett jövedelmekre kellett alkalmazni.

A REHABILITÁCIÓS JÁRADÉK nevű ellátás folyósítása mellett 2012-ben, illetve az ellátás megállapított ideje alatt a 2011. december 31-én érvényes szabály szerint lehet kereső tevékenységet folytatni. Változás: a rehabilitációs járadék időszakának meghosszabbítására 2012. január 1. után nincs lehetőség.

KERESŐTEVÉKENYSÉG: a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) szerinti kereső tevékenység azzal, hogy az uniós rendeletek hatálya alá tartozó személy esetén az EGT-államban, a szociális biztonsági tárgyú nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személy esetén az egyezményben részes államban végzett keresőtevékenységet – a jogosult nyilatkozata, vagy az ügyben hatáskörrel rendelkező külföldi szerv adatszolgáltatása alapján – szintén figyelembe kell venni.

Az átalakuló ellátások melletti kereső tevékenységre vonatkozó 2011. december 31-n érvényes szabályokról, valamint az egyes ellátások folyósítása melletti kereső tevékenység lehetőségeiről 2013-ban, az alábbiakban nyújtunk tájékoztatást.

TÁJÉKOZTATÓ

az ellátások átalakítása során megállapított rehabilitációs ellátások folyósítása melletti kereső tevékenység átmeneti szabályairól

(2013)

<i>Ellátás</i> 2011. december 31-én	2011. december 31-én hatályos szabály
III. csoportos rokkant (megállapítás idejétől függetlenül)	Az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő és az Rjtv. 1. § b) pontja szerinti keresőtevékenységet folytató rokkant <i>hat egymást követő hónapra vonatkozó</i> (bruttó) keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja <i>ba</i>) a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj összegének kétszeresét és <i>bb</i>) a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét a rokkantsági nyugdíjra jogosultság megszűnik.
Rehabilitációs járadékos	Az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő és az Rjtv. 1. § b) pontja szerinti keresőtevékenységet folytató rehabilitációs járadékos (bruttó) keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja <i>ba</i>) a rehabilitációs járadék nyugdíj összegének kétszeresét és <i>bb</i>) a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét • <i>három egymást követő hónapra vonatkozóan</i> – a rehabilitációs járadék összege <i>ötven százalékkal csökken.</i> • <i>Hat egymást követő hónapra vonatkozóan</i> – a rehabilitációs járadék megszüntetésre kerül. (Az ellátás feléledésére azonban nincs mód.)
III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjas és a rehabilitációs járadékos kereső tevékenysége során alkalmazott közös szabály	A <i>hat egymást követő hónap</i> alatt elért kereseteket, jövedelmeket havonta vizsgálni, majd ezek átlagát kell a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj, valamint a rehabilitációs járadék megszüntetésekor figyelembe venni. Az ellátásra jogosultság nem szűnik meg, ha a folyamatos kereső tevékenység a <i>hat hónapot</i> nem éri el. <i>A kereső tevékenység vizsgálata során</i> <i>a)</i> a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó személy esetén EGT-államban; <i>b)</i> a szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezmény hatálya alá tartozó személy esetén – ha az egyezmény eltérően nem rendelkezik – a szerződő államban végzett keresőtevékenységet és ott szerzett keresetet, jövedelmet is – az igénylő nyilatkozata, illetve az ügyben hatáskörrel rendelkező külföldi szerv adatszolgáltatása alapján – figyelembe kell venni. <p style="text-align: right;">Hatályos: 2009. szeptember 1-től</p>
2008. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések szerint megállapított rendszeres szociális járadékra való jogosultság	Továbbra is a 2007. december 31-én hatályos rendelkezéseket, kell alkalmazni. Korlát: ha a járadékos <i>rendszeresen dolgozik</i> és <i>keresete négy hónap óta lényegesen nem kevesebb*</i> annál a keresetnél, amelyet a megrokkanas előtti munkakörében rokkantság nélkül elérhetne.
2008. január 1-jét követően benyújtott kérelem alapján	Korlát: <i>hat egymást követő hónap átlagában keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegének 80%át.</i>

megállapított rendszeres szociális járadék	
2008. január 1-jét követően benyújtott kérelem alapján korábban rokkantsági nyugdíjas állapotjavulását követően megállapított rendszeres szociális járadék	Korlát: hat egymást követő hónap átlagában keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegének 80%-át.

*Lényegesen kevesebb a kereset, ha bruttó értéke nem haladja meg a megrokkulás nélkül elérhető kereset nettó értékének 80%-át.

Irányadó jogszabályok: 1997. évi LXXXI. tv.; 2007. évi LXXXIV. tv.; 2007. évi CLVI. tv.; 2009. évi LVI. tv.; 2010. évi CLXX. tv., 2011. évi CXCI. tv., 387/2007. (XII. 23.) Kormányrendelet

TÁJÉKOZTATÓ
egyéb, egészségkárosodás esetén megállapított ellátások folyósítása melletti
kereső tevékenység lehetőségeiről
(nem változott)
2013

<i>Ellátás</i>	<i>Feltétel</i>
Nagykorú személy családi pótléka (1998. évi LXXXIV. tv.) (Cst.)	<p><i>Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy:</i> az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki tizennyolcadik életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a 18. évének betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.</p> <p>Amennyiben a tizennyolcadik évét betöltött személynek rendszeres jövedelme van, úgy azt a Cst. 39. §-a szerint írásban be kell jelenteni a reá tekintettel, vagy részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik.</p> <p>A törvény alkalmazásában rendszeres jövedelem a <i>legalább egymást követő három hónapban keletkezett</i> jövedelem, a jövedelem alatt pedig a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott – belföldről vagy külföldről származó – vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét.</p>

<p>Fogyatékosági támogatás (141/2000. (VIII. 9.) Kormányrendelet)</p>	<p>A támogatás célja, hogy – <i>a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül</i> – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.</p> <p>A fogyatékosági támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet a folyósítási szabályok szerint korlátozás nélkül folytathat.</p>
<p>Vakok személyi járadéka (6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról) 2003.03.01-től hatályon kívül!</p>	<p>1971. október 1-jétől minden 18. életévét betöltött vak személyt – függetlenül kereseti és jövedelmi viszonyaitól – személyi járadékban kellett részesíteni. Ennek figyelembe vételével a legkésőbb 2003-ban megállapított járadék melletti kereső tevékenységnek nincs korlátja.</p>
<p>Baleseti járadék 1997. évi LXXXIII. Törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól (Ebtv.)</p>	<p>Baleseti járadékra az jogosult, akinek üzemi baleset következtében tizenhárom százalékot meghaladó egészségkárosodása keletkezett, de megváltozott munkaképességű személyek ellátásai nem illetik meg.</p> <p><i>A megállapításáról és folyósításáról szóló szabályozás a baleseti járadék melletti keresetre vonatkozóan feltételt nem állapít meg, így korlátozás alá nem esik.</i></p>
<p>Egészségkárosodott aktív korúak ellátása, 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról [Szt.] 33–37/G §</p>	<p>A jegyző egészségkárosodásra tekintettel aktív korúak ellátására (ezen belül rendszeres szociális segélyre) való jogosultságot állapít meg annak, aki</p> <ul style="list-style-type: none"> a) munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50 %-os mértéket b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], <p>feltéve, hogy maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított és keresőtevékenységet –ide nem értve a közfoglalkoztatást, az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát nem folytat.</p> <p>Meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a személynek,</p> <p>aki keresőtevékenységet folytat, kivéve, ha a keresőtevékenység alapjául szolgáló jogviszonyt 90 napot meg nem haladó időtartamra létesítette, továbbá ide nem értve a közfoglalkoztatást, az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a ház-</p>

	<p>tartási munkát, Ha a jogosult</p> <p>a) 90 napnál nem hosszabb időtartamra létesített jogviszony alapján keresőtevékenységet végez, a jogviszony fennállásának időtartama alatt,</p> <p>b) közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy</p> <p>c) olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban, vagy képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás, vagy keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt <i>a bérpótló juttatás folyósítása szünetel.</i></p> <p>Az aktív korú személy részére az aktív korúak ellátására való jogosultság a megszüntetéstől számított harminchat hónapon belül – ide nem értve azokat az eseteket, amikor a megszüntetésre a segélyezettnek felróható okból került sor – az előzetes együttműködési kötelezettség teljesítése nélkül ismételt megállapítható, amennyiben a jogosultsági feltételek egyébként fennállnak.</p>
Rokkantsági járadék (83/1987. (XII. 27.) MT rendelet)	Igény érvényesítési szabályok tekintetében utal a társadalombiztosítási szabályokra, sajátos folyósítási feltételekről nem rendelkezik – nincs kereseti korlát.

További kérdésekre választ az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság honlapján (www.onyf.hu), illetve a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapján (<http://nrszh.kormany.hu/>) talál.

Budapest, 2013. január